

12. มุ่งให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีการและความจำเป็นในการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน

13. มุ่งให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีการเลือกและใช้สื่อการสอนประกอบบทเรียนและกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม

14. มุ่งให้นักศึกษามีความคุ้นเคยกับโรงเรียน บุคคลากรต่าง ๆ และระบบการเรียนการสอนในสภาพอันแท้จริง

15. มุ่งให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะออกปฏิบัติภารกิจสอน ประสบความสำเร็จและสามารถเป็นครูที่ดีในโอกาสต่อไป

16. มุ่งให้นักศึกษาได้เห็นความสำคัญ เกิดความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู เพื่อที่จะได้เป็นครูที่ดีในอนาคต

มารยาทและข้อปฏิบัติในการเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียน

1. ชั้นเตรียม

1.1 แบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มย่อยเพื่อสังเกตการสอนกลุ่มละ 3 - 4 คน

1.2 เลือกหัวหน้ากลุ่ม

1.3 แบ่งงานการสังเกตการสอน โดยให้นักศึกษาในกลุ่มรับผิดชอบการสังเกตการสอนเป็นตอน ๆ (ตามแบบฟอร์มการประเมินผลการสังเกตการสอนอย่างมีระบบ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนจะแจกให้)

1.4 ศึกษารายละเอียดและเทคนิควิธีการการสังเกตการสอนตามแนวทางแบบประเมินผลแต่ละตอนที่นักศึกษาแต่ละคนได้รับมอบหมายให้เป็นผู้รับผิดชอบ แล้วนำติดตัวไปเพื่อประกอบการสังเกตการสอน ณ โรงเรียนสาธิต หรือโรงเรียนมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานครตามที่ได้นัดหมายกันไว้ในแต่ละภาคเรียน

1.5 แต่งกายสุภาพเรียบร้อย (ควรเป็นเครื่องแบบนักศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบของทางมหาวิทยาลัย)

1.6 ไปถึงโรงเรียนที่จะเข้า สังเกตการสอนก่อนเวลานัดหมายเล็กน้อย

1.7 แสดงกิริยาวาจาสุภาพอ่อนน้อมต่อครูอาจารย์ในโรงเรียนที่จะเข้าสังเกตการสอนทุกคน

2. ชั้นสังเกตการสอน

2.1 แสดงความเคารพอาจารย์ผู้สอน หรือนักศึกษาฝึกสอนรุ่นพี่ที่กำลังปฏิบัติการสอนอยู่ในชั้นเรียนขณะนั้น

2.2 เข้านั่งประจำที่ในชั้นเรียนด้วยความสงบ ไม่พูดคุย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจเป็นการขัดจังหวะการสอนหรือรบกวนการเรียนของนักเรียน

2.3 เอาใจใส่และตั้งใจสังเกตการสอน ทำการบันทึกพฤติกรรม ประสพการณ์ รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบการเรียนการสอน และสภาพการณ์ในชั้นเรียนตามรายละเอียดแบบฟอร์มการประเมินผลการสังเกตการสอนอย่างมีระบบทุกขั้นตอนอย่างถูกต้อง และครบถ้วน

2.4 ศึกษาพฤติกรรมการสอนของผู้สอน และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่องให้มากที่สุด ทุกแง่มุม เท่าที่จะทำได้

2.5 หาโอกาสสัมภาษณ์ หรือซักถามเกี่ยวกับปัญหาข้อสงสัย หรือการใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ตลอดจนประสพการณ์ในการสอนของผู้สอน ข้อคิดเห็นและโอวาท (ถ้าเป็นไปได้)

2.6 แสดงความเคารพและขอบคุณอาจารย์ผู้สอนที่ได้กรุณาอนุเคราะห์ให้มีโอกาสเข้าสังเกตการสอนในครั้งนี้

3. ชั้นติดตามประเมินผล

3.1 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนในแต่ละตอน ดำเนินการจำแนก และจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่

3.2 ดำเนินการอภิปรายความเห็นภายในกลุ่มย่อย

3.3 สรุปแนวความคิดที่สำคัญ และรายละเอียดปลีกย่อยที่เกี่ยวข้อง

3.4 เตรียมเอกสารและข้อมูลเพื่อนำเสนอผลการสังเกตการสอนหน้าชั้นเรียน

3.5 อภิปรายกลุ่มใหญ่

3.6 แก้ไขปรับปรุงรายงานการสังเกตการสอน โดยอาศัยข้อติชมและแนวความคิดจากการอภิปรายกลุ่มใหญ่เป็นแนวทางประกอบ

3.7 ร่วมประเมินผลการสังเกตการสอนอย่างมีระบบเพื่อสรุปผลและจัดทำเป็นรายงานกลุ่มใหญ่ สำหรับการศึกษาและประกอบการเรียนการสอนของนักศึกษารุ่นต่อไป

เทคนิควิธีการการสังเกตการสอนอย่างมีระบบ

หลักการ

1. บันทึกข้อมูลทุกขั้นตอนตามความเป็นจริง โดยไม่มีการสอดแทรกความคิดเห็นของตนเพิ่มเติมเข้าไปในข้อมูลต่าง ๆ โดยเด็ดขาด
2. การพิจารณาสังเกตพฤติกรรมใด ๆ ของผู้สอน และนักเรียน เพื่อการประเมินผลในครั้งนี้จะต้องกระทำอย่างมีวิจารณญาณ รอบคอบรัดกุม และเที่ยงธรรม
3. การวิเคราะห์และข้อเสนอแนะจะต้องอาศัยหลักวิชา และหลักฐานข้อเท็จจริง ประกอบการวินิจฉัยและวิเคราะห์ทุกขั้นตอน สำหรับข้อเสนอแนะควรเป็นแนวคิด วิธีการ หลักการ หรือแนวทางที่เป็นประโยชน์ และถือปฏิบัติได้จริง

วิธีการ

1. บันทึกการดำเนินกระบวนการเรียนการสอนและสภาพการณ์ของชั้นเรียน โดยใช้แบบประเมินผลการสังเกตการสอน ตอนที่ 1 สำหรับวิธีการบันทึกการสังเกตการสอนได้อธิบายรายละเอียด และให้ตัวอย่างประกอบการบันทึกในแต่ละขั้นตอนไว้แล้ว
2. บันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ใช้แบบประเมินผลการสังเกตการสอนอย่างมีระบบ ตอนที่ 2 เป็นแบบของแฟลนเดอร์ส “Flanders’ Interaction Analysis Categories” (FIAC) ซึ่งมีวิธีการดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมทางวาจา (Verbal Behavior) ทั้ง 10 ประเภทให้เข้าใจ และจำพฤติกรรมแต่ละประเภท ประกอบด้วย

1. ยอมรับความรู้สึกรู้สึก
2. ชมเชยให้กำลังใจ
3. ยอมรับและนำความคิดของนักเรียนไปใช้
4. ถามคำถาม
5. บรรยาย
6. สั่งงาน ชี้แจง
7. ตีเตียน วิจารณ์
8. นักเรียนพูด-ตอบสนอง
9. นักเรียนพูด-ริเริ่ม
10. เงียบหรือสับสน

ข้อควรระวัง ในการบันทึกพฤติกรรมประเภทที่ 10-เงียบ หรือสับสน จะใช้ตัวเลข “0” ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดการสับสนตีความหมายว่าเป็นพฤติกรรมประเภทที่ 1

ขั้นที่ 2 ฝึกทักษะวิธีการสังเกตการสอนและการบันทึกพฤติกรรมทางวาจาของผู้สอนและนักเรียน โดยใช้เทปบันทึกกระบวนการเรียนการสอน หรือบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ จากชั้นเรียนจริง (รวมทั้งกรณีการฝึกบันทึกพฤติกรรมจากเทปบันทึกภาพ-เทปวีดีโอ) เช่น

FIAC Categories (แบบบันทึกของแฟลนเดอร์ส)

Flanders' Interaction Analysis Categories

1.	ยอมรับความรู้สึก	//
2.	ชมเชยให้กำลังใจ	/
3.	ยอมรับและนำความคิดของนักเรียนไปใช้	/
4.	ถามคำถาม	/// / /
5.	บรรยาย	//// / / / / / / / / / /
6.	สั่งงาน ชี้แจง	/// /
7.	ติเตียน วิจารณ์	
8.	นักเรียนพูด-ตอบสนอง	//// /
9.	นักเรียนพูด-ริเริ่ม	//
10.	เงียบหรือสับสน	//// / /

แนวการพิจารณาบันทึกพฤติกรรม
ประเภทต่างๆ ของพฤติกรรมทางวาจาระหว่างครูและนักเรียน
(แบบวิเคราะห์พฤติกรรมปฏิบัติการโต้ตอบของ แฟลนเดอร์ส)

ครูพูด (Teacher Talk)	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Influence)	<ol style="list-style-type: none"> 1. การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน การยอมรับความรู้สึกของนักเรียน และแสดงออกด้วยวาจาในลักษณะที่เห็นอกเห็นใจ ไม่ข่มขู่ ไม่ว่าจะ เป็นความรู้สึกในด้านที่เป็นที่พอใจของครูหรือไม่ก็ตาม 2. การชมเชยหรือสนับสนุนให้กำลังใจ การชมเชยหรือสนับสนุนการกระทำหรือพฤติกรรมทางวาจาของนักเรียน การกล่าวว่า “ดีมาก” หรือ “พูดต่อไปซิ” หรือการพูดตลกขบขัน แต่ไม่ใช่การล้อเลียน ถากถางนักเรียนคนใดคนหนึ่ง ก็นับว่าอยู่ในพฤติกรรมประเภทนี้ด้วย 3. การยอมรับหรือนำความคิดเห็นของนักเรียนมาใช้ การยอมรับความคิดของนักเรียน การนำความคิดหรือข้อเสนอแนะของนักเรียน มาใช้ในการสอน การนำความคิดเห็นของนักเรียนมาพูดซ้ำให้นักเรียนทั้งห้องได้รับทราบ และอธิบายหรือปรุงแต่งข้อความที่นักเรียนพูดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่เมื่อใดก็ตามที่ครูสอดแทรกความคิดเห็นของตนเองลงไปด้วย จะต้องบันทึกไว้ในพฤติกรรมประเภทที่ 5 4. การถาม การถามคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาหรือวิธีการต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักเรียนตอบ
	อิทธิพลทางตรง (Direct Influence)	<ol style="list-style-type: none"> 5. การบรรยาย การบรรยายข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาหรือวิธีการต่าง ๆ การแสดงความคิดเห็นของครู 6. การให้แนวทาง การออกคำสั่ง การแนะนำแนวทางโดยมีความมุ่งหมายให้นักเรียนปฏิบัติตาม 7. การวิจารณ์หรือการใช้อำนาจของครู พฤติกรรมที่แสดงว่าครูเป็นใหญ่ในการเรียน การสอน การดูว่านักเรียน การวิจารณ์คำพูด หรือการกระทำของนักเรียน การไล่นักเรียนออกนอกห้อง คำกล่าวที่ประสงค์ให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมในแนวทางที่ครูประสงค์

<p style="text-align: center;">นักเรียนพูด (Student Talk)</p>	<p>8. นักเรียนพูด-ตอบคำถามของครู นักเรียนพูดโดยที่ครูเป็นผู้ริเริ่มก่อน กระทำให้นักเรียนต้องพูด</p> <p>9. นักเรียนพูด-ริเริ่ม นักเรียนเป็นฝ่ายริเริ่มในการพูดเอง เช่น การ แสดงความคิดเห็น การตั้งคำถามครู</p>
	<p>10. การเงี่ยบหรือการวุ่นวายสับสน การหยุดเว้นระยะการพูด ช่วงเวลา เงี่ยบหรือความวุ่นวายสับสนซึ่งไม่อาจจะจำแนกพฤติกรรมใน ขณะนั้นเข้าอยู่ในประเภทใดได้</p>

- ครูใช้พฤติกรรมทางอ้อมมาก (บันทึกทุก 3 วินาที) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
สูงกว่า ครูที่ใช้อิทธิพลทางตรงมาก บรรยากาศในห้องเรียนจะเป็นกันเองมากกว่า

ขั้นที่ 3 การบันทึกพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนจริง เริ่มจากการ
สังเกตการ สภาพห้องเรียนและพฤติกรรมของผู้สอนผู้เรียนโดยทั่ว ๆ ไปจนเกิดความ
เข้าใจในสภาพการณ์ตามความเป็นจริงดีแล้ว นักศึกษาจึงเริ่มลงมือบันทึกพฤติกรรมตาม
ที่เกิดขึ้นจริงในทุก ๆ 3 วินาที/ครั้ง โดยระบุว่าเป็นพฤติกรรมประเภทใดใน 10 ประเภท
แล้วบันทึกตัวเลขเรียงลำดับจากด้านซ้ายไปขวา (ขอให้ดูตัวอย่างการบันทึกพฤติกรรม)
เช่น ถ้าครูถามคำถาม บันทึกเลข 4 บรรยาย บันทึกเลข 5 บรรยาย ๆ ๆ บันทึกเลข 5 5
สั่งงาน ชี้แจง บันทึกเลข 6 นักเรียนพูดตอบสนอง บันทึกเลข 8 นักเรียนพูดริเริ่ม ๆ
บันทึกเลข 9 9 ครูชมเชยนักเรียน บันทึกเลข 2 ดังนั้นในช่วงเวลา 30 วินาที(ทุก ๆ 3
วินาที/10 ครั้ง) การบันทึกพฤติกรรมจึงมีลักษณะดังนี้ 4 5 5 5 5 6 8 9 9 2/...../....
ฯลฯ

ตัวอย่าง (แบบบันทึกของเพลนเคอร์รี่ส)

การสอน ก.

5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 5 6 6 6 0 4 / 8 / 6 0 0 0 6 6 /
 8 8 8 8 8 8 / 6 5 4 / 8 / 4 / 8 / 4 4 / 8 / 4 / 8 /
 5 5 4 0 / 8 / 4 / 8 8 8 5 5 5 4 / 8 8 8 / 6 6 0 0 0 4 /
 8 / 4 5 4 / 8 8 0 8 8 8 / 5 5 6 / 8 8 / 6 / 8 8 /
 5 5 4 / 8 / 4 4 / 8 4 8 / 3 3 5 5 5 5 5 6 6

การสอน ข.

5 6 6 6 6 0 0 4 0 / 8 / 3 / 8 8 / 3 / 8 / 3 3 5 5 5 4 /
 9 9 / 3 / 9 9 9 9 9 / 3 3 3 3 6 0 0 0 0 / 4 /
 8 9 9 / 3 / 8 8 9 9 / 4 / 9 9 / 3 5 4 4 / 8 8 8 / 3 3 4 / 9 / 3 /
 8 8 8 / 4 / 8 / 4 6 6 / 8 8 8 8 8 8 / 4 / 8 / 5 5 5 4 0 / 8 8 /
 3 3 / 9 9 9 9 / 3 3 4 / 8 9 9 / 4 / 9

การสอน ก.

การสอน ข.

1.	—	—
2.	—	—
3.	2	18
4.	16	13
5.	29	8
6.	13	7
7.	—	—
8.	31	23
9.	—	22
0.	8	8

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอนตามสภาพการณ์ความเป็นจริง โดยยึดตามแนวคิดของปรัชญาการศึกษาในปัจจุบันซึ่งยึดหลักปรัชญาลัทธิพัฒนาการนิยม (Progressivism) นักการศึกษากลุ่มนี้มีความเชื่อว่า¹ตามแนวคิดและหลักการของปรัชญาสาขาประสบการณ์นิยม (Experimentalism) ในการจัดการศึกษามีหลักว่า “นักเรียนจะเรียนรู้ได้โดยอาศัยประสบการณ์ ครูจึงมีหน้าที่จัดประสบการณ์ที่ดีและเหมาะสมให้ แต่ครูคงวางตนในฐานะเป็นผู้ประสานงานเหมือนกับเป็นหัวหน้าคณะวิจัย นักเรียนเป็นผู้วิจัยคนหนึ่งในคณะของครู นักเรียนจึงต้องลงมือวิจัยด้วยตนเอง การวางหลักสูตรจะเน้นหนักในเรื่องการศึกษาสังคม เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากสังคมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ทั้งนี้ในการสอนจะต้องจัดโครงการต่าง ๆ ให้นักเรียนได้ทำ หลักสูตรจะวางในรูปปัญหา นักเรียนจะเรียนโดยการหาทางแก้ปัญหาเหล่านั้น ดังนั้น output ที่ได้จากการ input ข้างต้นก็คือ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง (Direct Experience) ซึ่งสามารถจะนำไปใช้ในการเป็นผู้นำสังคมที่ดี หรือมีส่วนแห่งการพัฒนาหรือปรับปรุงสังคมขึ้นมาใหม่ (Social Reconstruction) และปรัชญาลัทธิอัตถิภาวนิยม หรือสภาวะนิยม (Existentialism) ซึ่งนักศึกษากลุ่มนี้มีความเชื่อตามแนวคิดและหลักการที่ว่า² การดำรงชีวิตของมนุษย์ขึ้นอยู่กับความต้องการ ความสามารถ และความเฉลียวฉลาดของมนุษย์ ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ดังนั้น กระบวนการเรียนการสอนจึงควรยึดแนวทางที่ว่าผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ครูพึงให้โอกาสแก่เขาในการวางแผนการเรียนรู้ตามความต้องการ ความถนัดและความสามารถด้วยตนเอง โดยครูเป็นเพียงทำหน้าที่ประสานงานให้ข้อเสนอแนะ หรือเร้าผู้เรียนให้รู้จักตนเองให้ได้มากที่สุด” กับหลักการที่ว่า การเรียนการสอนที่ดีควรยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) มากกว่าการยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered) โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ตรง (Direct Experience) ด้วยการได้รับโอกาสและการเร้าให้ลงมือประกอบกิจกรรมด้วยตนเอง (Learning by Doing)

รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมและระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ทั้งนี้โดยการพิจารณาตามแนวความคิดและหลักวิชาการของนักการศึกษาเท่าที่นักศึกษาศึกษาและมีประสบการณ์มา

¹เจลิ้ม มลิลลา, รศ. เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523, หน้า 49.

²Loccit.

3. บันทึกกระบวนการเรียนการสอน การวางแผน และการประเมินผล ใช้แบบประเมินผลการสังเกตการสอนอย่างมีระบบ ตอนที่ 3 โดยประเมินผลทักษะความสามารถตามระดับพฤติกรรมที่แสดงออกโดยถ้อยเกณฑ์ 1 = ใช้ไม่ได้, 2 = ต้องปรับปรุง, (F, F+) 3 = เกือบพอใช้, 4 = พอใช้, 5 = เกือบดี, (P-, P, P+) 6 = ดี, 7 = ดีมาก (G-, G) แล้วทำการวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะตามหลักวิชาพอเป็นสังเขป

4. บันทึกพฤติกรรมการสอน จุดมุ่งหมาย การเตรียม การวัดผล วิชาชีพและชุมชน ใช้แบบประเมินผลการสังเกตการสอนอย่างมีระบบ ตอนที่ 4 โดยประเมินผลในด้านต่าง ๆ ตามรายละเอียดและเกณฑ์ 7 ระดับได้แก่ สังเกตไม่ได้ อ่อน ต่ำกว่าเกณฑ์ เฉลี่ย อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย ดี ดีมาก ยอดเยี่ยม และดีพิเศษ ยอดเยี่ยม

5. บันทึกพฤติกรรมการแก้ปัญหาในชั้นเรียนของผู้สอน ใช้แบบประเมินผลการสังเกตการสอนอย่างมีระบบ ตอนที่ 5 โดยประเมินผลทักษะความสามารถในการควบคุมชั้นเรียนและการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ ได้แก่ การไม่รับรู้ ต้องปรับปรุง พอใช้ ดี และดีมาก แล้วให้วิเคราะห์และเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

6. บันทึกสรุปการสังเกตการสอน ใช้แบบประเมินผลการสังเกตการสอนอย่างมีระบบ ตอนที่ 6 โดยประเมินสรุปการสังเกตการสอนตามหัวข้อต่อไปนี้

6.1 สภาพทั่ว ๆ ไปและบรรยากาศในชั้นเรียน ให้บันทึกสภาพของห้องเรียนโดยละเอียด ลักษณะและจำนวนนักเรียน ขนาดความจุและความพอเหมาะของห้องเรียน ลักษณะของสื่อการเรียนการสอน เช่น กระดานดำ ป้ายนิเทศ บอร์ด พื้นห้อง ที่ทิ้งขยะ ฯลฯ

6.2 การดำเนินกระบวนการเรียนการสอนของผู้สอน ให้บันทึกการดำเนินการในแต่ละขั้นตอน วิธีการสอน การใช้เทคนิคต่าง ๆ การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมและการวัดประเมินผลการเรียนการสอน ฯลฯ

6.3 การควบคุมปกครองชั้นเรียนและปัญหาในชั้นเรียน ให้บันทึกเทคนิควิธีการควบคุมชั้นเรียน การใช้ทฤษฎีและหลักการทางจิตวิทยา เชาวนั้ไหวพริบในการแก้ปัญหา และผลของการแก้ปัญหา ฯลฯ

6.4 ประสิทธิภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสดงออกของผู้สอน และผู้เรียน บันทึกพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนทั้งหมดของผู้สอนและนักเรียน

6.5 ความรู้และประสิทธิภาพที่ได้รับ ให้บันทึกประมวลความรู้และประสิทธิภาพที่นักศึกษาได้รับในครั้งนี้

6.6 คุณค่าและประโยชน์ของการสังเกตการสอนอย่างมีระบบ ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ตามทักษะและความรู้สึกนึกคิดของนักศึกษา

6.7 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

ตัวอย่างแบบประเมินผลการสังเกตการสอนอย่างมีระบบ

เอกสารประกอบการสอน ED. 342

รศ. เฉลิม มัลลา

แบบประเมินผลการสังเกตการสอน

(ตอนที่ 1)

กลุ่มที่.....

ชื่อนักศึกษา 1. รหัส

2. รหัส

3. T&I

สังเกตการสอนโรงเรียน

ชื่อวิชา ชั้น

วัน, เดือน, ปี เวลา

หัวข้อเรื่องที่สอน

1. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม/จุดประสงค์ในการสอน

1.1

1.2

1.3

1.4

1.5

2. เนื้อหาโดยสังเขป

.....

.....

.....

.....

.....

3. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

3.1 ขั้นนำ (-เช่นครูสรุปสาระสำคัญของเนื้อหาที่สอนไปแล้ว, ครูนำโดยใช้อุปกรณั (อะไร ๆ ระบุ) แสดงความสัมพันธ์หรือความต่อเนื่องระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่)

.....
.....
.....

ผลที่ได้ (-นักเรียนให้ความสนใจ และตอบสนองการนำเข้าสู่บทเรียนของครูเป็นอย่างดี บางคนแสดงบทบาทช่วยครูสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้ว)

.....
.....
.....

วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

3.2 ขั้นสอน (ใช้วิธีสอนแบบวิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method) ประกอบการใช้เทคนิคการสอนแบบบรรยาย มีการวิเคราะห์ (Analyzing) ไร่้ความสนใจด้วยการเสนอสื่อการสอนหลายชนิด และมีคำถามเพื่อความเข้าใจ หรือนำทางการประกอบกิจกรรมของนักเรียน เช่น การอภิปรายกลุ่มหรือแสดงความคิดเห็นเป็นรายคน)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ผลที่ได้ (นักเรียนตั้งใจเรียนดี มีพฤติกรรมกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น ให้
ความสนใจอุปกรณ์การสอน มีการซักถามเรื่องน่ารู้ และข้อสงสัยต่าง ๆ

.....
.....
.....

วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ (เห็นว่าเหมาะสมได้ผลดี หรือควรปรับปรุงแก้ไข
อะไรบ้าง)

.....
.....
.....

3.3 ชิ้นกิจกรรม (บอกชื่อกิจกรรมที่นักเรียนได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน
หรือสังเกตได้ เช่น การชี้แผนที่, ลงตำแหน่งในแผนที่โครงร่าง อภิปรายหัวข้อสำคัญ,
อธิบายภาพ, สรุปเรื่อง, โต้ว่าที่, แสดงบทบาทสมมติ)

.....
.....
.....
.....
.....

ผลที่ได้ (นักเรียนให้ความสนใจประกอบกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายด้วยความ
แคล่วคล่องว่องไว และกระทำได้อย่างถูกต้องตามจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรมราว 75%)

.....
.....
.....

วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ.....

.....
.....
.....
.....

3.4 ขั้นสรุป (ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องที่ได้เรียนไป หลังจากนั้นครูเสนอแผนสรุปเนื้อหาสำคัญที่ได้เตรียมมา แล้วนักเรียนบันทึกส่วนที่ยังขาดลงในสมุดเป็นการเพิ่มเติม

.....
.....
.....

ผลที่ได้ (สรุปใจความสำคัญได้ครบถ้วน).....

.....
.....
.....

วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

3.5 ขั้นวัดผล (แบบทดสอบปรนัย 20 ข้อ มี 4 ตัวเลือก, อัตนัย 1 ข้อ หรือทำรายงานการค้นคว้า เรื่อง....., ครูตั้งคำถามนักเรียนเป็นรายกลุ่ม และรายคน)

.....
.....
.....
.....
.....

ผลที่ได้ (นักเรียนมีความสามารถสูง ตอบคำถาม หรือ.....อื่น ๆ ได้ทันที และถูกต้อง นับว่าได้ผลตามความมุ่งหมายดี)

.....
.....
.....

วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

4 สื่อกาการสอน

- 4.1
- 4.2
- 4.3
- 4.4
- 4.5

5. การประเมินผล (ดูจากอะไรบ้าง เช่น การสังเกต, แบบฝึกหัด, สมุดจด การตอบคำถาม)

- 5.1
- 5.2
- 5.3

6. สภาพของห้องเรียน (ดูความเหมาะสมและอุปสรรคในการใช้)

- 6.1 ขนาด.....
- 6.2 สีห้อง.....
- 6.3 ปริมาณแสงเสียง.....
- 6.4 ความจุนักเรียน.....
- 6.5 การถ่ายเทอากาศ.....
- 6.6 สิ่งรบกวน (มี ไม่มีระบุ).....
-
- 6.7 อุปกรณ์ (อะไร).....
-
- 6.8 อื่น ๆ (ระบุ).....
-

แผนผังชั้นเรียน

สรุปการสังเกตการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

ข้อคิดเห็น.....

.....
.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....
.....

เอกสารประกอบการสอน ED 342

รศ.เจดิม มลิตา

แบบประเมินผลการสังเกตการสอน
(ตอนที่ 2)

กลุ่มที่.....

แนว Flanders' Interaction Analysis Categories (FIAC)

สรุปผล	พฤติกรรม	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
		ยอมรับความรู้ลึก	ชมเชยให้กำลังใจ	ยอมรับและนำความคิดของ นร. ไปใช้	ถามคำถาม	บรรยาย	สั่งงานชัดเจน	ตีตนนวิจารณ์	นักเรียนพูด.....ตอบสนอง	นักเรียนพูด.....ริเริ่ม	เงียบหรือสับสน	Total	Percent
ตัวอย่างการสอนที่.....		-	-	18	13	8	7	-	23	22	8	Total	
การสังเกตการสอน												Total	
												Percent	

ตัวอย่างบันทึกการสอนแบบของแฟลนเดอร์ส

5 6 6 6 6 0 0 4 0 / 8 / 3 / 8 8 / 3 / 8 / 3 3 5 5 5 4 /
 9 9 / 3 / 9 9 9 9 9 / 3 3 3 3 6 0 0 0 0 / 4 /
 8 9 9 / 3 / 8 8 9 9 / 4 / 9 9 / 3 5 4 4 / 8 8 8 / 3 3 4 / 9 / 3 /
 8 8 8 / 4 / 8 / 4 6 6 / 8 8 8 8 8 8 / 4 / 8 / 5 5 5 4 0 / 8 8 /
 3 3 / 9 9 9 9 / 3 3 4 / 8 9 9 / 4 / 9

บันทึกการสังเกตการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

- ลงชื่อนักศึกษา 1. รหัสประจำตัว
2. รหัสประจำตัว
3. รหัสประจำตัว

เอกสารประกอบการสอน ED 342

รศ.เนติม มลิตา

แบบประเมินผลการสังเกตการสอน

(ตอนที่ 3)

กลุ่มที่.....

ที่	พฤติกรรม	การประเมินผล						
		-	+	P	+	G	-	
	กระบวนการวางแผน (Process of Planning)							
1.	ทักษะการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	1	2	3	4	5	6	7
2.	ทักษะการกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์	1	2	3	4	5	6	7
3.	ทักษะการเลือกและใช้เทคนิคการสอน	1	2	3	4	5	6	7
4.	ทักษะการเตรียมและใช้สื่อการสอน	1	2	3	4	5	6	7
5.	ทักษะการควบคุมดูแลและสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	1	2	3	4	5	6	7
6.	ทักษะการใช้วาจาภาษาและน้ำเสียง	1	2	3	4	5	6	7
7.	ทักษะการควบคุมบุคลิกลักษณะท่าทางและความมีชีวิตชีวาของผู้สอน	1	2	3	4	5	6	7
	กระบวนการสอน (Process of Teaching)							
8.	ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน	1	2	3	4	5	6	7
9.	ทักษะการนำเสนอบทเรียนและเนื้อหา (การบรรยายการอธิบายและการออกคำสั่ง)	1	2	3	4	5	6	7
10.	ทักษะการจัดและดำเนินกิจกรรมนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7
11.	ทักษะการสรุปเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้	1	2	3	4	5	6	7
12.	ทักษะการวัดผล	1	2	3	4	5	6	7
13.	ทักษะการตั้งคำถามอย่างมีประสิทธิภาพ	1	2	3	4	5	6	7

ที่	พฤติกรรม	การประเมินผล						
		F	+	-	P	+	-	G
14.	ทักษะการรับรู้และตอบสนองเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมแสดงความไม่เข้าใจ	1	2	3	4	5	6	7
15.	ทักษะการนำนักเรียนเข้าร่วมบทเรียนและกิจกรรม	1	2	3	4	5	6	7
16.	ทักษะการเสริมแรงต่อปฏิบัติการเรียนรู้ของนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7
	กระบวนการประเมินผล (Process of Evaluating)							
17.	ทักษะการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7
18.	ทักษะการประเมินการประกอบกิจกรรมของนักเรียน	1	2	3	4	5	6	7
19.	ทักษะการตรวจสอบจุดวิชา	1	2	3	4	5	6	7
20.	ทักษะการประเมินจากแบบทดสอบ	1	2	3	4	5	6	7

วิเคราะห์และข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อนักศึกษา 1. รหัสประจำตัว

2. รหัสประจำตัว.....

3. รหัสประจำตัว.....